

۱۳۹۳، ۱۰، ۲۰
۹۲/۴۲۲۲۲/۳۳

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نیرو

معاونت امور آب و آبفا

دفتر برنامه ریزی کلان آب و آبفا

بخشنامه استفاده از پساب تصفیه خانه های فاضلاب

شهری و روستایی

دی ماه ۱۳۹۳

باسم تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نیرو

تاریخ: ۱۳۹۳، ۱۰، ۲۰

شماره: ۹۳/۴۲۲۲۳/۷۰

پیوست:

دله

shaghoor.ir

بخشنامه استفاده از پساب تصفیه‌خانه‌های فاضلاب شهری و روستایی

به شرکت مدیریت منابع آب ایران، شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور، شرکت‌های آب منطقه‌ای، سازمان آب و برق خوزستان و شرکت‌های آب و فاضلاب استان‌ها

با سلام

با عنایت به مواد ۲۱ و ۲۴ قانون توزیع عادلانه آب و مفاد بند ۸-۱ دستورالعمل اجرایی تخصیص آب (ابلاغیه شماره ۱۳۰۶۷/۱۰/۱۰۰ مورخ ۸۲/۳/۱۰ وزیر نیرو) و مطابق با مصوبات جلسه مورخ ۱۳۹۳/۷/۵ با حضور وزیر محترم نیرو-موضوع ابلاغیه شماره ۹۳/۳۱۵۴۸/۱۰۰ مورخ ۹۳/۷/۱۲-

در راستای استفاده بهینه از پساب حاصل از تصفیه‌خانه‌های فاضلاب شهری و روستایی و تسریع در پاسخگویی به تقاضاهای استفاده از این منابع توسط بخش خصوصی و سایر مصارف به طرق مختلف، با رعایت سیاست‌ها و الزامات وزارت نیرو و ملاحظات فنی، اقتصادی، حقوقی، اجتماعی و زیست‌محیطی، و نیز شفاف‌سازی حیطه وظایف و اختیارات شرکت‌های آب منطقه‌ای و آب و فاضلاب استانی در این زمینه، این بخشنامه با فرآیند، سیاست‌ها و الزامات حاکمیتی زیر ابلاغ و جایگزین کلیه بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های قبلی می‌شود. بنابراین همانند سایر منابع آب و در قالب نظام‌نامه تخصیص آب، کمیسیون تخصیص آب وزارت نیرو مرجع تصمیم‌گیری در خصوص تخصیص پساب‌ها خواهد بود. براین اساس، در صورتی که پساب‌ها قبلاً در کمیسیون تخصیص آب تعیین تکلیف شده و نوع مصرف آنها مشخص شده باشد، مجوز تخصیص صادره برای پساب ملاک عمل خواهد بود. با توجه به الزامات این بخشنامه، در صورتی که با هدف اجرای شبکه جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب، پساب حاصله جهت سرمایه‌گذاری در اختیار بخش خصوصی قرار گیرد، در قالب مجوز تخصیص پساب صادره توسط معاون امور آب و آبفا (یا مجوزهای صادر شده قبلی توسط کمیسیون تخصیص آب)، کلیه اقدامات مرتبط در این راستا جهت انعقاد قرارداد و پیگیری‌های بعدی به شرکت‌های آب و فاضلاب واگذار می‌گردد.

۱ از ۶

تهران، خیابان ولی‌عصر، ابتدای بزرگراه نیاش، روبروی درب جنوبی پارک ملت، ساختمان وزارت نیرو، کدپستی: ۱۴۹۳۱۳۳۹۱۳

تلفن: ۸۱۶۰۶۰۰۰ پست الکترونیک: info@moe.gov.ir وب: www.moe.gov.ir

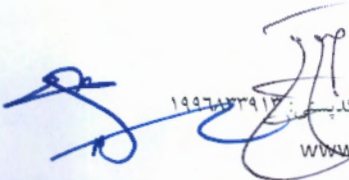

تاریخ: ۱۳۹۳، ۱۰، ۲۰

شماره:

پیوست: ۹۳/۴۲۲۲۳/۷
رکد

۱. از تاریخ ابلاغ این بخشنامه، تصمیم‌گیری در خصوص نحوه استفاده از پساب شهرها و روستاهایی که قبلاً در کمیسیون تخصیص آب وزارت نیرو تعیین تکلیف نشده باشند و متقاضی سرمایه‌گذاری برای اجرای شبکه‌های جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب وجود داشته باشد با درخواست شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور و در صورت وجود متقاضی سرمایه‌گذاری برای سایر موارد با درخواست شرکت مدیریت منابع آب ایران، در قالب "کمیته راهبری پساب" با ریاست معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا و با عضویت مدیران عامل شرکت‌های مادر تخصصی مدیریت منابع آب ایران و مهندسی آب و فاضلاب کشور و مدیر کل دفتر برنامه ریزی کلان آب و آبفا (دبیر کمیته) انجام خواهد گرفت. ابلاغیه این کمیته فصل الخطاب خواهد بود.
۲. بر این اساس دفتر برنامه‌ریزی کلان آب و آبفا به عنوان دبیرخانه کمیته راهبری پساب، در راستای تعیین تکلیف تخصیص پسابها برای پروژه‌های سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، اقدام به جمع‌آوری اطلاعات و نظرات شرکت‌های آب منطقه‌ای و آب و فاضلاب استانها و همچنین شرکت‌های مادر تخصصی خواهد نمود. وظایف و مسئولیت‌های شرکت آب منطقه‌ای و آب و فاضلاب استانی و نیز کمیته راهبری پساب در این خصوص و همچنین اطلاعات مورد نیاز، در پیوست شماره (۱) ارائه شده است.
۳. دبیرخانه پس از جمع‌آوری اطلاعات و انجام تحلیل‌های لازم بر اساس الزامات و سیاست‌های این بخشنامه، نسبت به طرح موضوع در کمیته راهبری پساب اقدام خواهد نمود. در این راستا مجوز تخصیص پساب با مشخص نمودن نوع، میزان و محل مصرف و تعیین تکلیف سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در این منابع، توسط معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا ابلاغ خواهد شد.
۴. پس از صدور مجوز تخصیص پساب از سوی معاون امور آب و آبفا، کلیه اقدامات لازم برای عقد قرارداد و سایر پیگیری‌های مرتبط با بخش خصوصی در صورت وجود متقاضی سرمایه‌گذاری در احداث شبکه جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب، توسط شرکت‌های آب و فاضلاب استانی و با مدیریت و راهبری شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور بر اساس ضوابط

تاریخ: ۱۳۹۳/۱۰/۲۰
 شماره: ۹۴/۴۲۶۲۳/۷
 پیوست: **دوره**

و مقررات صورت خواهد پذیرفت. بدیهی است کلیه متقاضیان سرمایه‌گذاری در اجرای شبکه جمع‌آوری و یا تصفیه‌خانه فاضلاب، در صورت مراجعه به شرکت‌های آب منطقه‌ای، از طریق این شرکت‌ها به شرکت‌های آب و فاضلاب استانی معرفی خواهند شد.

۵. پس از اتمام مدت قراردادهای منعقد شده توسط شرکت‌های آب و فاضلاب استانی با سرمایه‌گذار بخش خصوصی (جهت احداث شبکه جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب)، پساب در اختیار شرکت‌های آب منطقه‌ای قرار خواهد گرفت تا پس از اخذ مجوز تخصیص پساب از کمیسیون تخصیص آب، برای مصارف مورد نیاز منطقه مورد استفاده قرار گیرد.

۶. آن بخش از پساب‌ها که بر اساس سیاست‌ها و الزامات حاکمیتی مقرر در پیوست شماره (۲) و از طریق کمیسیون تخصیص آب یا کمیته راهبری پساب به سایر اهداف اختصاص یابد، در اختیار شرکت‌های آب منطقه‌ای قرار خواهد گرفت و در صورت وجود متقاضی سرمایه‌گذاری برای استفاده از این پساب (غیر از اجرای شبکه جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب)، کلیه اقدامات لازم برای عقد قرارداد و سایر پیگیری‌های مرتبط از طریق شرکت‌های آب منطقه‌ای صورت خواهد گرفت و شرکت‌های آب و فاضلاب مجاز به برنامه‌ریزی مجدد در خصوص آنها نخواهند بود.

۷. در مورد پساب‌هایی که قبل از ابلاغ این بخشنامه و تا تاریخ ابلاغ صورتجلسه مورخ ۹۳/۷/۵ دفتر وزیر محترم نیرو، تعهدی به لحاظ قراردادی و یا مالی در مورد آنها توسط شرکت آب منطقه‌ای ایجاد شده است، کماکان واگذاری پساب به متقاضی توسط شرکت مذکور پیگیری خواهد شد. در این خصوص لازم است کلیه اطلاعات و مستندات مربوطه حداکثر ظرف مدت ۲ ماه به دبیرخانه کمیسیون تخصیص آب وزارت نیرو ارسال گردد.

۸. به منظور کنترل کیفیت پساب خروجی تصفیه‌خانه‌ها و رعایت ملاحظات کیفی، لازم است شرکت‌های آب و فاضلاب و آب منطقه‌ای مطابق بندهای ذیل عمل نمایند:

- شرکت‌های آب و فاضلاب موظفند پیش از انجام هر گونه برنامه‌ریزی برای استفاده از پساب فاضلاب تولیدی در قالب کمیسیون تخصیص آب/ کمیته راهبری پساب، نسبت به اعلام

تاریخ: ۱۳۹۴، ۱۰، ۲۰

شماره: ۹۴/۴۲۶۲۳/۷۰۰

پیوست: ۱

کیفیت پساب خروجی تصفیه‌خانه‌های فاضلاب مطابق با کیفیت پساب موجود در تصفیه‌خانه‌های در حال بهره‌برداری و کیفیت پساب خروجی مطابق با طراحی انجام شده در تصفیه‌خانه‌های در دست مطالعه و اجرا به دبیرخانه کمیسیون/ کمیته اقدام نمایند.

- در مواردی که سرمایه‌گذار بخش خصوصی در مقابل اجرای شبکه جمع‌آوری و تصفیه‌خانه فاضلاب، پساب حاصله را برای مصارف مختلف دریافت نماید، سرمایه‌گذار موظف است براساس استاندارد کیفیت پساب مورد نیاز مطابق با مصرف مورد نظر، درخواست بازنگری برای فرآیندهای طراحی تصفیه‌خانه فاضلاب را به شرکت‌های آب و فاضلاب ارائه نماید و شرکت‌های آب و فاضلاب موظفند بازنگری فرآیندهای مربوطه را در مدت زمان معقول به انجام رسانند. بدیهی است افزایش هزینه‌های ناشی از اجرای هرگونه فرآیند اضافی برای رسیدن به کیفیت مطلوب با سرمایه‌گذار خواهد بود.

- متقاضی می‌تواند براساس کیفیت پساب خروجی تصفیه‌خانه‌های در دست بهره‌برداری که توسط شرکت‌های آب و فاضلاب اعلام خواهد شد و در چارچوب مجوز تخصیص پساب، نسبت به تعریف مصارف مورد نظر متناسب با کیفیت اعلام شده اقدام نماید. در صورتی که کیفیت اعلام شده پایین‌تر از استاندارد کیفی برای مصرف مورد نظر باشد، تصفیه تکمیلی جهت ارتقاء کیفیت پساب برعهده متقاضی می‌باشد. این ارتقاء می‌تواند از طریق سرمایه‌گذاری مستقیم و طی فرآیندی خارج از تصفیه‌خانه موجود صورت پذیرد و یا با هماهنگی با شرکت‌های آب و فاضلاب و قبول سرمایه‌گذاری اضافی نسبت به بهبود کیفیت پساب خروجی در تصفیه‌خانه موجود اقدام نماید. بدیهی است به‌هنگام صدور مجوز بهره‌برداری پساب برای متقاضیان مختلف، کنترل تطابق کیفیت پساب مورد تقاضا با استاندارد مصرف مورد نظر، حسب مورد برعهده شرکت آب و فاضلاب یا آب منطقه‌ای خواهد بود.

- در شرایط عدم وجود سرمایه‌گذار برای استفاده از پساب، در صورتی که کیفیت پساب تولیدی اعلام شده توسط شرکت‌های آب و فاضلاب با استاندارد کیفیت مورد نیاز برای مصارف مختلفی که مجوز تخصیص برای آنها صادر شده است، مطابقت نداشته باشد، لازم

باسم تعالی

جمهوری اسلامی ایران

وزارت نیرو

تاریخ: ۱۳۹۳/۱۰/۲۰

شماره: ۹۳/۴۲۲۲۳/۷۳

پیوست: ^{دو}

است موضوع به دبیرخانه کمیسیون تخصیص آب / کمیته راهبری پساب جهت تصمیم‌گیری در خصوص نحوه ارتقاء کیفیت پساب خروجی منعکس گردد.

- شرکت های آب و فاضلاب موظفند نسبت به پایش کیفیت پساب خروجی تصفیه خانه ها در مقیاس هفتگی اقدام و نتایج پایش را بطور همزمان به شرکت های آب منطقه ای و شرکت های مادر تخصصی مدیریت منابع آب ایران و مهندسی آب و فاضلاب کشور ارسال نمایند. در صورتی که کیفیت پساب تولیدی پائین تر از کیفیت پساب خروجی اعلام شده توسط شرکت آب و فاضلاب باشد، شرکت های آب و فاضلاب مکلف به جبران خسارت خواهند بود. شیوه نامه تعیین نحوه جبران این خسارت و نیز نظام نامه پایش کیفی پساب خروجی تصفیه خانه ها طی سه ماه از تاریخ صدور این بخشنامه به صورت مشترک توسط شرکت های مادر تخصصی فوق الذکر تدوین و ابلاغ خواهد شد.

مسئولیت اجرای این بخشنامه در شرکت های مدیریت منابع آب ایران و مهندسی آب و فاضلاب کشور، شرکت های آب منطقه ای و سازمان آب و برق خوزستان، و شرکت های آب و فاضلاب استانی بر عهده مدیر عامل می باشد. شرکت مدیریت منابع آب ایران و شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور موظفند در خصوص عملیاتی نمودن مجوزهای تخصیص پساب و مصوبات کمیته راهبری پساب نظارت عالی داشته باشند. همچنین مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این بخشنامه در معاونت امور آب و آبفا بر عهده مدیر کل دفتر برنامه ریزی کلان آب و آبفا می باشد.

علاوه بر این، شرکت های مدیریت منابع آب ایران و مهندسی آب و فاضلاب کشور موظفند هر ساله گزارشی را از عملکرد شرکت های زیرمجموعه در زمینه اقدامات انجام شده در خصوص پساب شامل قراردادهای تنظیم شده و نتایج حاصله، به دبیرخانه کمیته راهبری پساب ارسال نمایند.

رحیم میدانی

معاون وزیر در امور آب و آبفا ۱۰۲۴

۵ از ۶

تهران، خیابان ولی عصر، ابتدای بزرگراه نیایش، روبروی درب جنوبی پارک ملت، ساختمان وزارت نیرو، کدپستی: ۱۹۹۱۸۳۴۹۱۳

تلفن: ۸۱۶۰۶۰۰۰ پست الکترونیک: info@moe.gov.ir وب: www.moe.gov.ir

جمهوری اسلامی ایران

وزارت نیرو

باسم تعالی

تاریخ: ۱۳۹۳/۱۰/۲۰
شماره: ۹۳/۴۲۷۴/۷-۱
پیوست: ۱
دک

رونوشت :

- مقام عالی وزارت جهت استحضار
- معاونت محترم پشتیبانی، حقوقی و امور مجلس
- معاونت محترم برنامه ریزی و امور اقتصادی
- دفتر نظام های بهره برداری و حفاظت آب و آبفا
- دفتر بهبود بهره وری و اقتصاد آب و آبفا
- دفتر استانداردهای فنی، مهندسی، اجتماعی، زیست محیطی آب و آبفا
- دفتر برنامه ریزی کلان آب و آبفا جهت اطلاع و اقدام

۶ از ۶

تهران، خیابان ولی عصر، ابتدای بزرگراه نیایش، روبروی درب جنوبی پارک ملت، ساختمان وزارت نیرو، کدپستی: ۱۹۹۶۸۱۳۹۱۳

تلفن: ۸۱۶۰۶۰۰۰ پست الکترونیک: info@moe.gov.ir وب: www.moe.gov.ir

۱۳۹۳، ۱۰، ۲۰
۹۳/۴۲۶۲۳/۷-

پیوست شماره ۱

وظایف و مسئولیت‌های کمیته راهبری پساب، شرکت‌های آب منطقه‌ای و شرکت‌های آب و فاضلاب استان

۱- شرکت‌های آب منطقه‌ای:

اهم وظایف و مسئولیت‌ها در خصوص تخصیص پساب‌ها به قرار زیر است:

۱-۱- جمع‌آوری و ارسال مدارک و اطلاعات و مستندات مورد نیاز به کمیته راهبری پساب یا کمیسیون تخصیص آب

وزارت نیرو حسب مورد برای اتخاذ تصمیم درباره محل و نوع مصرف پساب‌ها. اهم این مدارک و مستندات

عبارتند از:

- وضعیت آبخوان زیرزمینی، منابع و مصارف آب و کمبودهای آبی منطقه در وضع فعلی و آتی
- نتایج مطالعات توجیهی بهره‌گیری از پساب (در صورت انجام این مطالعه)
- درخواست متقاضی سرمایه‌گذاری (برای مواردی غیر از اجرای شبکه جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب) به همراه مشخصات سرمایه‌گذار و اهداف مصرفی پساب
- مصوبات و اسناد بالادستی مربوط به حوضه آبریز یا منطقه مورد نظر
- ارائه مدل مالی برای استفاده از پساب برای شرایطی که متقاضی سرمایه‌گذاری (غیر از اجرای شبکه جمع‌آوری و تصفیه خانه فاضلاب) وجود داشته باشد

۱-۲- ارائه پیشنهاد به کمیته راهبری پساب یا کمیسیون تخصیص آب حسب مورد (در قالب مصوبه کمیته مدیریت منابع

آب) در زمینه میزان و نوع مصرف تخصیص پساب شهرها و روستاها بر مبنای مدارک و مستندات فوق و

سیاست‌ها و ضوابط مندرج در پیوست شماره ۲ این بخشنامه

۱-۳- عقد قرارداد و سایر پیگیری‌های مربوط به واگذاری پساب به مصارف مورد درخواست متقاضی سرمایه‌گذاری در

مواردی که پساب بر اساس مجوز تخصیص صادره از سوی کمیته راهبری پساب یا کمیسیون تخصیص آب در

اختیار شرکت آب منطقه‌ای قرار گرفته یا خواهد گرفت

۱۳۹۳/۱۰/۲۰
۹۳/۴۱۷۲۴/۷-
۴-۱

عملیاتی نمودن راهبردها و سیاست‌ها و مصوبات ابلاغی از سوی کمیته راهبری پساب و کمیسیون تخصیص آب

۵-۱- ارائه پیشنهادات اصلاحی به کمیته راهبری پساب در خصوص مفاد این بخشنامه

۶-۱- کنترل و پایش بهره‌برداری از پساب‌ها در انطباق با مجوز بهره‌برداری / قرارداد صادره (منطبق بر مجوز تخصیص

پساب صادره) و ایجاد بانک اطلاعاتی مربوطه و ارسال آن به شرکت مدیریت منابع آب ایران جهت ارائه گزارش

عملکرد شرکتها به معاونت امور آب و آبفا

۷-۱- انجام بررسی‌های منطقه‌ای برای شناسایی متقاضیان حقیقی و حقوقی استفاده از پساب در مواردی که پساب از

طریق کمیسیون تخصیص آب / کمیته راهبری پساب در اختیار شرکت آب منطقه‌ای قرار می‌گیرد.

۲- شرکت آب و فاضلاب شهری/روستایی استان:

اهم وظایف و مسئولیت‌های این شرکت در خصوص نحوه استفاده از پساب‌ها به قرار زیر است:

۱-۲- جمع‌آوری و ارائه مدارک و اطلاعات و مستندات مورد نیاز به کمیته راهبری پساب / کمیسیون تخصیص آب

برای اتخاذ تصمیم درباره محل و نوع مصرف پساب‌ها. اهم این مدارک و مستندات عبارتند از:

• درخواست متقاضی سرمایه‌گذاری در اجرای شبکه جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب و استفاده از پساب به همراه

مشخصات سرمایه‌گذار و اهداف مصرفی پساب

• جدول حجم و کیفیت پساب تولیدی براساس آنالیز کیفی پساب خروجی در تصفیه‌خانه‌های در دست بهره

برداری و کیفیت پساب براساس طراحی انجام شده در مورد تصفیه‌خانه‌های در دست اجرا و مطالعه و همچنین

سایر نتایج مطالعات طرح مرتبط با موضوع نظیر قیمت تمام شده پساب، مختصات جغرافیایی و فهرست شهرها و

روستاهای تحت پوشش طرح و نتایج مطالعات احتمالی بهره‌گیری از پساب

• مدل مالی برای استفاده از پساب برای شرایطی که متقاضی سرمایه‌گذاری (اجرای شبکه جمع‌آوری و تصفیه

خانه فاضلاب) وجود داشته باشد

۲-۲- عقد قرارداد و سایر پیگیری های مربوط به واگذاری پساب به متقاضی سرمایه گذاری در اجرای شبکه جمع آوری و تصفیه فاضلاب بر اساس مجوز تخصیص صادره از سوی کمیته راهبری پساب یا کمیسیون تخصیص آب

۳-۲- عملیاتی نمودن راهبردها، سیاستها و مصوبات ابلاغی از سوی کمیته راهبری پساب

۴-۲- کنترل و پایش بهره برداری از پسابها (برای موارد مرتبط با شرکت های آب و فاضلاب) در انطباق با مجوز بهره برداری / قرارداد صادره (منطبق بر مجوز تخصیص پساب صادره) و ایجاد بانک اطلاعاتی مربوطه و ارسال آن به شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور جهت ارائه گزارش عملکرد شرکتها به معاونت امور آب و آبفا

۵-۲- پایش هفتگی کیفیت پساب خروجی تصفیه خانه های فاضلاب و اعلام آن به شرکت های آب منطقه ای و شرکت های مادر تخصصی مدیریت منابع آب ایران و مهندسی آب و فاضلاب کشور

۶-۲- انجام بررسی های منطقه ای برای شناسایی متقاضیان حقیقی و حقوقی سرمایه گذاری در اجرای شبکه جمع آوری و تصفیه فاضلاب و استفاده از پساب حاصله در مواردی که پساب از طریق کمیسیون تخصیص آب / کمیته راهبری پساب در اختیار شرکت آب و فاضلاب قرار می گیرد.

۱۳۹۳، ۱۰، ۲۰

۹۳/۴۲۲۳/۷۰

پیوست شماره ۲

۱۳۹۳، ۱۰، ۲۰

۹۴/۴۲۷۲۳/۷۸

سیاست‌ها، ضوابط و معیارهای تخصیص و استفاده از پساب

۱- رویکرد و سیاست وزارت نیرو در تخصیص و استفاده از پساب مبتنی بر این است که این منابع باید به عنوان بخشی از اجزاء بیلان منابع و مصارف آب حوضه‌های آبریز و بیلان آبخوان زیرزمینی در نظر گرفته شود و هرگونه برنامه‌ریزی برای تخصیص پساب باید با رعایت شرایط آبی حوضه‌های آبریز و آبخوان‌های زیرزمینی انجام گیرد.

۲- در دشت‌های ممنوعه، در صورتیکه کمبود آب شرب وجود داشته باشد، تخصیص پساب صرفاً جهت جایگزینی با چاهها و قنات در اختیار بخش کشاورزی و با هدف تامین کمبود نیازهای شرب صورت خواهد پذیرفت. در غیر اینصورت، تصمیم‌گیری در خصوص تخصیص پساب مطابق با جدول شماره ۱ خواهد بود. در هر صورت توسعه کشاورزی با استفاده از پساب در دشت‌های ممنوعه مجاز نیست.

تبصره: با توجه به امکان تغییر وضعیت دشت از لحاظ ممنوعه یا آزاد بودن و همچنین میزان وابستگی آب شرب شهرها به آبخوان زیرزمینی، در صورتیکه تغییری در وضعیت دشت‌ها ایجاد شود، شرکت‌های آب منطقه‌ای موظف‌اند راهکارهای پیشنهادی را جهت اجرای کامل معیارها و ضوابط مندرج در این پیوست به کمیته راهبری پساب ارائه نمایند (مانند عدم صدور مجوز برای ظرفیت‌های جدید پساب نقاط جمعیتی واقع در دشت مورد نظر، عدم تمدید قراردادهای پیشین و مانند آن).

۳- استفاده از پساب برای تعادل بخشی آبخوان‌های زیرزمینی می‌تواند به شکل غیرمستقیم و از طریق جایگزینی پساب با چاهها و منابع در اختیار بخش‌های کشاورزی، صنعت، خدمات و فضای سبز انجام گیرد (تغذیه مصنوعی مجازی) اما چنانچه پساب تولیدی از نظر کیفیت در حد استاندارد مربوطه باشد، تغذیه مصنوعی مستقیم نیز امکان‌پذیر خواهد بود.

۱۴۹۳، ۱۰، ۲۰
۹۳/۴۲۶۲۲/۷۸

جدول ۱: چارچوب کلی برای تصمیم‌گیری در خصوص نحوه استفاده از پساب با توجه به وضعیت دشت و منابع آبی آن در شرایط آبی موجود

دشت‌های آزاد	دشت‌های ممنوعه	وضعیت دشت از نظر آب زیرزمینی وابستگی آب شرب به آبخوان آبرفتی منطقه
در صورت عدم نیاز آب شرب، به ترتیب برای تخصیص به صنعت، خدمات و فضای سبز و کشاورزی کم‌آب‌بر مجاز است.	در صورت عدم نیاز آب شرب، تخصیص به مصارف صنعت، خدمات و فضای سبز به میزان حداکثر ۴۰ درصد کل پساب مجاز است. ۶۰ درصد پساب باقیمانده، برای تعادل‌بخشی آبخوان تخصیص می‌یابد.	کمتر از ۴۰ درصد
در صورت عدم نیاز آب شرب، به ترتیب برای تخصیص به صنعت، خدمات و فضای سبز و کشاورزی کم‌آب‌بر حداکثر به میزان ۷۰ درصد مجاز است. ۳۰ درصد پساب باقیمانده، برای تعادل‌بخشی آبخوان تخصیص می‌یابد.	در صورت عدم نیاز آب شرب، تخصیص به مصارف صنعت، خدمات و فضای سبز به میزان حداکثر ۳۰ درصد کل پساب مجاز است. ۷۰ درصد پساب باقیمانده، برای تعادل‌بخشی آبخوان تخصیص می‌یابد.	بین ۴۰ تا ۸۰ درصد
در صورت عدم نیاز آب شرب، به ترتیب برای تخصیص به صنعت، خدمات و فضای سبز و کشاورزی کم‌آب‌بر حداکثر به میزان ۵۰ درصد مجاز است. ۵۰ درصد باقیمانده، برای تعادل‌بخشی آبخوان تخصیص می‌یابد.	در صورت عدم نیاز آب شرب، تمامی پساب برای تعادل‌بخشی آبخوان تخصیص می‌یابد.	بیشتر از ۸۰ درصد

در صورتیکه کمبود آب شرب وجود داشته باشد، تخصیص پساب صرفاً جهت جایگزینی با چاهها و قنات در اختیار بخش کشاورزی و با هدف تامین کمبود نیازهای شرب صورت خواهد پذیرفت.

۴- توسعه کشاورزی با استفاده از پساب در دشت‌های آزاد، در صورتیکه نیاز به تأمین آب شرب، صنعت و خدمات و فضای سبز نباشد، تنها در صورت بکارگیری روش‌های آبیاری با راندمان بالا و یا کشت‌های کم‌آب‌بر که برای انسان و محیط زیست ضرر نداشته باشد، مجاز است. رعایت استانداردهای کیفی در خصوص استفاده از این پساب‌ها برای کشاورزی و سایر مصارف ضروری است و حسب مورد شرکت‌های آب منطقه‌ای و آب و فاضلاب استان مسئولیت کنترل انطباق کیفیت پساب تخصیص داده شده با استانداردهای مصرف مورد نظر را خواهند داشت.

۵- با هدف حفاظت از آبخوان در دشت‌های ممنوعه، احداث شبکه جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب جدید در این دشت‌ها در شرایط زیر در اولویت نخواهد بود:

- آبخوان به طور طبیعی توان خودپالایی و تصفیه فاضلاب را داراست و فاضلاب مشکل بهداشتی ایجاد نمی‌کند.

۱۳۹۳، ۱۰، ۲۰ ۹۳/۴۲۶۲۳/۷۰

- امکان انتقال آب از مناطق مجاور بصورت بالفعل و بالقوه وجود ندارد و آب شرب شهر فقط متکی به آبخوان آبرفتی منطقه است و پساب ناشی از مصارف شرب مولفه قابل توجهی از تغذیه آبخوان منطقه را تشکیل می دهد.
- مشکل بالا بودن سطح آب زیرزمینی در سطح شهر و روستا وجود ندارد.
- نشست زمین ناشی از افت سطح آب زیرزمینی در دشت مربوطه اتفاق افتاده است.

۶- تخصیص منابع مالی دولت برای احداث تأسیسات جمع آوری و تصفیه فاضلاب، با اولویت شهرهای دارای مشکلات

بهداشتی آب زیرزمینی، یا دفع بهداشتی فاضلاب و فاقد سرمایه گذار استفاده از پساب، صورت می پذیرد.

۷- صدور مجوز استفاده از پساب برای طرح های صنعتی بزرگ و مهم که اجرای آنها می تواند با فراهم نمودن اشتغال،

منجر به کاهش مصارف آب در بخش کشاورزی گردد، با رعایت ضوابط فوق الذکر در اولویت خواهد بود.

۸- شرکت های آب و فاضلاب استانی و آب منطقه ای موظفند نسبت به استفاده از ابزار کنترل و تحویل حجمی پساب

جهت کنترل پساب تخصیص یافته اقدام نمایند تا امکان پایش مستمر در بهره برداری کمی از پساب محقق گردد.

